

Enheten för handel och tekniska regler

YTTRANDE

2021-10-25 Dnr 2021/01043-3

Miljödepartementet

Endast via e-post.

Kommerskollegiums yttrande över SOU 2021:51 Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Er ref. M2021/01219

Sammanfattning

Kommerskollegium uppskattar de resonemang utredningen fört kring förslagets påverkan på den fria rörligheten och förslagets proportionalitet. Kommerskollegium vill även erinra om vikten av att en sådan bedömning alltid görs vid framtagande av ny reglering.

Kommerskollegium bedömer att Regeringskansliet ska anmäla ändringen i *miljöbalken (1998:808)* i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535 eftersom den innehåller tekniska föreskrifter. Förslaget om ändring i *jaktförordningen (1987:905)*, *förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur* och *artskyddsförordningen (2007:845)* innehåller tekniska föreskrifter som kan behöva anmälas om kraven kan bli faktiskt eller rättsligt tvingande vid saluföringen eller användningen av någon produkt. Förslaget om ändring i *lag (1996:701) om Tullverkets befogenhet vid Sveriges inre gräns mot ett annat land inom EU* kan behöva anmälas om tekniska föreskrifter blir tillämpliga på nya kategorier av produkter. Ändringen i *förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen* görs i bestämmelser som innehåller tekniska föreskrifter och kan därför aktualisera anmälningsplikt om bestämmelserna inte tidigare anmälts. Kommerskollegium lämnar den närmre bedömningen avseende dessa författningar till Regeringskansliet att göra. Bestämmelser som utgör ett strikt genomförande av EU-rätt behöver inte anmälas.

Övriga författningsändringar omfattas inte av anmälningsplikt i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535.

Kommerskollegium bedömer att Regeringskansliet inte behöver anmäla förslagen i enlighet med direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre

marknaden eftersom de inte innehåller några nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Generella synpunkter

Vid framtagande av ny reglering ska en bedömning göras av förslagets påverkan på den fria rörligheten på EU:s inre marknad. Om en åtgärd kan påverka den fria rörligheten för någon vara måste alltid en proportionalitetsbedömning göras. I en sådan bedömning ska förslagets ändamålsenlighet och nödvändighet vägas mot de inskränkningar de kan ha för den fria rörligheten på EU:s inre marknad.

Kommerskollegium uppskattar att utredningen lyft fram bestämmelserna om fri rörlighet och att en bedömning enligt artikel 34-36 FEUF¹ ska göras i de fall där en medlemsstat vidtar åtgärder som faller in under dessa bestämmelser.² Kommerskollegium uppskattar även de överväganden som har gjorts avseende förenligheten med artikel 36 FEUF och proportionalitetsprincipen.³ Kommerskollegium vill erinra om vikten att en sådan bedömning alltid görs för samtliga förslag som kan påverka den fria rörligheten.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter ((EU) 2015/1535).

1.1 EU:s anmälningsdirektiv

Utgångspunkter för bedömning av anmälningsplikt

¹ Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

² Se SOU 2021:51 s. 357f.

³ SOU 2021:51 s. 1552f.

Som utgångspunkter för bedömningen av anmälningsplikt vill Kommerskollegium särskilt lyfta fram följande.

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. *tekniska specifikationer* för produkter t.ex. krav på märkning, innehåll eller kvalitetsnivåer. Anmälningspliktigt är även så kallade *andra krav* som innebär att krav ställs på produkt efter att den satts på marknaden, t.ex. krav på återvinning. Även bestämmelser om användningsbegränsningar eller vissa former av förbudsbestämmelser omfattas av anmälningsplikt.⁴

För att tekniska föreskrifter ska vara anmälningspliktiga ska de syfta till att reglera en jordbruk- fiske- eller industriellt framställd produkt. Även reglering av produktionsmetoder eller produktionsprocesser av jordbruksprodukter kan vara anmälningspliktiga om jordbruksprodukterna omfattas av den hänvisade bilagan 1 i artikel 38.1 FEUF.⁵ För att anmälningsplikt aktualiseras ska produkten kunna värderas i pengar och som i den egenskapen omfattas av handel.⁶

Förbud mot tillverkning, import, saluföring eller användning av en produkt omfattas av anmälningsplikten.⁷ Därmed omfattas förbud mot att handla med en viss produkt av anmälningsplikt. Likaså omfattas alltså bestämmelser som syftar till att reglera del i en produktionsmetod eller produktionsprocess eller andra bestämmelser rörande hantering av produkten om dessa har betydelse för användningen eller saluföringen av produkten. Även undantag kan omfattas av anmälningsplikt för det fall att de fastställer alternativa tekniska krav som produkten måste leva upp till för att omfattas av undantaget.⁸

Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas,⁹ med undantag för om EU-lagstiftningen ger medlemsländerna ett utrymme för olika nationella lösningar och medlemsstaten väljer att utnyttja detta utrymme.¹⁰ Om en nationell reglering baseras på ett minimidirektiv kan alltså krav som går utöver miniminivån omfattas av anmälningsplikt.

Om en myndighet inte anmäler tekniska föreskrifter, fast myndigheten borde gjort det, förlorar de tekniska föreskrifterna sin rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.¹¹ För det fall att det finns

⁴ Anmälningsdirektivet artikel 1.1(f).

⁵ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (a och c andra stycket)

⁶ Mål C-7/68 *Kommissionen mot Italien*

⁷ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (f)

⁸ Mål nr C-273/94 *Kommissionen mot Nederländerna*

⁹ 11 § förordningen om tekniska regler.

¹⁰ Mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

¹¹ Mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

anmälningsförfaranden i andra EU-rättsakter än direktiv (EU) 2015/1535 kan de dock gälla istället.

Utredningens förslag

Utredningen har framlagt ett flertal författningsförslag inom artskyddsområdet. Kommerskollegium har endast granskat de remitterade ändringarna och därför inte bedömt om det kan finnas anmälningspliktiga bestämmelser i de delar av författningarna som inte remitterats.

Kommerskollegium finns behjälpliga om det finns några frågor om bedömning av anmälningsplikt i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535

Miljöbalken (1998:808)

Kommerskollegium bedömer att föreslagna ändringar innehåller bestämmelser som omfattas av anmälningsplikt enligt direktiv (EU) 2015/1535 i den mån de inte utgör ett strikt genomförande av bakomliggande EU-rätt. Kommerskollegium vill t.ex. särskilt lyfta fram bestämmelserna i 8 kap. 24-25 §§. Dessa bestämmelser innebär dels förbud mot handel men även tekniska specifikationer i form av krav på en varas innehåll samt regler för märkning och förpackning. Kommerskollegium rekommenderar att Regeringskansliet uppdrar till kollegiet att anmäla förslaget.

Förordning om ändring i artskyddsförordningen (2007:845)

Vad gäller ändringarna i förordningen, bilagorna samt bestämmelser om fridlysning vill Kommerskollegium lyfta fram att detta kan omfattas av anmälningsplikt under förutsättning att de träffar en produkt som kan omfattas av handel och att kraven kan bli faktiskt eller rättsligt tvingande vid saluföring eller användningen av produkten. Kommerskollegium överlämnar den närmare bedömningen i denna del till Regeringskansliet att göra.

Bestämmelser som innebär ett strikt genomförande av EU-rätten omfattas inte av anmälningsplikt.

Jaktförordningen (1987:905)

Kommerskollegium bedömer att ändringarna kan omfattas av anmälningsplikt i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535 under förutsättning att kraven kan bli faktiskt eller rättsligt tvingande vid saluföringen eller användningen av någon produkt.¹² Det gäller bl.a. bestämmelser för produktionsmetoder eller produktionsprocesser, se t.ex.

¹² Mål C-37/99 *Donkersteeg*

kraven 8 § och 41 b §. Kommerskollegium kan inte utifrån det remitterade underlaget avgöra om så är fallet utan överlämnar den slutliga bedömningen till Regeringskansliet att göra.

Förordning om ändring i förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.

I förordningen föreslås i 9 § p. 5-6 en ändring som innebär att transporter får stoppas om det finns anledning att misstänka olaglig transport av arter listade i rådets förordning (EG) eller det finns anledning att misstänka transport av fridlysta arter.

Kommerskollegium bedömer att reglerna kan vara anmälningspliktiga om bestämmelsen i sig kan bli faktiskt eller rättsligt tvingande vid saluföring eller användning av produkterna och bestämmelsen inte innebär ett strikt genomförande av EU-rätten. För det fall att bestämmelsen inte har någon direkt verkan på saluföring eller användning utan denna verkan regleras i andra bestämmelser, omfattas inte bestämmelsen av anmälningsplikt i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535. Kommerskollegium överlämnar den slutliga bedömningen till Regeringskansliet att göra.

Lag (1996:701) om Tullverkets befogenhet vid Sveriges inre gräns mot ett annat land inom EU

Lagen görs gällande på nya kategorier av produkter. Kommerskollegium kan dock inte bedöma utifrån det remitterade underlaget om lagen innehåller tekniska föreskrifter som nu blir gällande för nya produkter, om så är fallet omfattas ändringen av anmälningsplikt i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535. Kommerskollegium överlämnar den slutliga bedömningen till Regeringskansliet att göra.

Förordning om ändring i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Så som Kommerskollegium förstår det innebär ändringen en redaktionell ändring i hänvisningar i bestämmelserna. Kommerskollegium ser dock att remitterade bestämmelser innehåller tekniska krav. Om förordningen inte anmälts tidigare kan anmälningsplikt därför aktualiseras.

Övrigt

Kommerskollegium bedömer att övriga författningsförslag inte omfattas av anmälningsplikt i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.¹³

Kollegiet bedömer att de remitterade föreskrifterna inte innehåller några krav på tjänsteverksamhet, varför anmälningsplikt enligt tjänstedirektivet inte aktualiseras.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg efter föredragning av utredaren Katarina Paul. I ärendets slutliga handläggning har utredaren Hiba Zeydi deltagit.

Stockholm som ovan

Christofer Berg

Enhetschef

Katarina Paul

Utredare

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5